XII-ik évfolyam. 10-dik szám. Kőszeg, 1892. márczius 6-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. *Egyes szám ára 10 kr.* Megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztőség: a táblaház iskola-utczai részében. Kéziratok, levelek s egyéb a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők. *Kiadói iroda:* városkör 81. sz. a nyomdában.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők. *Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.*

A „kőszegi turista kör"-ről.

A mult vasárnapi turista-értekezleten nagy érdeklődést tanusitott városunk intelligens polgársága ezen életre való mozgalom iránt, — s méltán, mert aki a turistaság és idegenforgalom nagy horderejét közgazdasági szempontból itéli meg és az ezen téren eddig elért sikereket is méltányolja, az okvetetlen kell, hogy lelkesedjék ezen mozgalom iránt és polgári kötelességének kell hogy tartsa, ezen eszmét minden módon támogatni.

És támogathatja azt bárki is, mert bizony, nagyon csekély összegért igen sokat nyujt ezen egyesület. Az évi dij mindössze 2 frt. És ezért nemcsak a helyi (kőszegi), hanem az országos turista-egyesületnek is tagja és oly előnyökben és kedvezményekben részesül vasuton, kiránduláson, szállodákban, menedékházakban, térképeknél, turista-könyveknél stb., hogy egy egyszerü nagyobb turista-kiránduláson ez évi dijnak tizszeresét hozza be; kap azonkivül még egy érdekes, diszes és képes havi folyóiratot, mely különben 5 frt egy évre és ifjuságnak, felnőtteknek és nőknek egyaránt érdekes és tanulságos olvasmányokat nyujt. Hogy a kőszegi turista-kör tagjaival élénk összeköttetést fentartson és folyton minden érdekesebb mozanatról, kirándulásról, nyujtandó kedvezményről, társas összejövetelekről stb. értesithesse, a kör maga is egy „Értesitőt" fog kiadni és a főidényben havonkint tagjainak megküldeni.

Szóval 2 frtért annyit nyujt tagjainak, hogy bárki is nem csak a közügy, de a saját érdekében is cselekszik, ha siet e kör tagjává lenni.

Épen ezért ne várja senki, — mint ez nálunk szokásos, — hogy külön felszólittassék a turistakörbe való belépésre, hanem jelentkezzék mindenki, aki a turista-körtől támogatását meg nem vonja, — és ugyan megvonhatná azt valaki, aki ennek működését szemügyre veszi?

Ki ne érdeklődnék a természet szépségeiért? Kinek nem volna vágya felkeresni völgyeinket, erdeinket, a sétányokat és a hegységben létező szebbnél-szebb kimagasló pontokat, a kristálytiszta forrásokat, a messzelátókat stb.? Ki nem venne szivesen részt erdei és hegymászó kirándulásokban? Hiszen ennél kellemesebb sincs! Edzi a testet, üditi a lelket és a legmelancholikusabb embert is vidámságra és életörömre ébreszti.

Nos, mindezt a lehető legkellemesebbé tenni, és az ezen nemes élvezeteket kereső közönségnek minél több kényelmet, jó utat, megbizható jelzést, árnyas helyeken pihenésre alkalmas padokat, zivatar ellen védő menedékházakat, kimagasló helyeken messzelátókat teremteni, — ez a turista kör feladata.

Hogy a természet szépségei iránt fokozott érdeklődést keltsen, a szórakozás e nemes vágyát ébreszsze, a kör minden vasárnap és ünnepnapon előre meghatározott gyülhelyen és előre megnevezett vezetőkkel társas kirándulást rendez, — nagyobb és távolabb kirándulásokra pedig oly kedvezmények fognak nyujtatni, hogy a legszerényebb viszonyok közt élő is képes lesz a társas kirándulásokban és a természet gyönyöreinek élvezésében részt vehetni.

És mindez 2 frt évi dijért! Szabad-e tehát csak bárkinek is magát ezen egyesülettől távol tartani? Bármennyire is legyen valaki egyletektől igénybe véve, a turista kört támogatni, első kötelessége.

És itt különösen a mi szép hölgyeinket kérjük az ő hathatós pártfogásukra. Miután hölgyek is lehetnek tagjai a körnek, lépjenek be ők is és belépésükkel buzditsák férjeiket, a leányok persze a turistaságra legalkalmasabbakat: a fiatal embereket buzditsák belépésre — hiszen láthatták az itt volt bécsi turistáknál, hogy mily kitartók a hölgyek és hogy vetekednek a férfiakkal a turistaság iránti lelkesedésben, — láthattuk, mily jókedvüek, milyen frissek, egészségesek és életrevalók. Hja, ilyen csak a turista lehet! A természet bájainak folyton élvezése ilyenné teszi az embert.

Hölgyek és urak! Jelenjünk meg tehát a jövő vasárnapi turista-egylet alakuló gyülésen és akik esetleg nem érnek rá ott megjelenni, jelentkezzenek tagokul. Jelentkezhetni Markovits József ügyvéd urnál, Kőszegi József könyvkereskedésében, Waisbecker Edénél és akármelyik turistánál, — hiszen már közel hetven-nyolczvanan vannak. A mihamarábbi jelentkezés nagyon szükséges, hogy a tagsági dij fejében járó gyönyörü képes havi folyóirat megküldését a központból meginditthassák. Valamennyi jelentkező már az ujévtől máig megjelent füzeteket is kapja.

És midőn a turistaságról megemlékezem, nem hagyhatom emlités nélkül az idegenforgalmat, mely a turistakör egyik alosztályát képezi és továbbra is folytatja hasznos működését.

Az idegenforgalomról azonban csak anyit lehet mondani, hogy: volt, de nem igen lesz; vagy pedig: volna, ha lehetne. A turista kör továbbra is felvette munkarendjének és működésének programmjába, de aligha lesz dolga vele. Ezen a téren a stágnáczió állt be. Amennyi üres lakás 3 évvel ezelött volt, az máig mind ki van adva és most a lakáshiány állott be. De kevesen merték ezt elhinni! Pedig hát még csak most kezdődnék a tulajdonképeni idegenforgalom, ha volna elegendő lakás. Nem tulzok, ha azt mondom, hogy nincs nap az esztendőben, hol lakás iránt kérdezősködés nem érkeznék. Némely nap több is. Mikor a mult napokban két nagyobb lakás megürült, csak két levelembe került és ki volt adva. Hát még ha volna szebb, modernebb, kényelmesebb lakás, no meg kisebb, egy családnak való házikók, villák, hogyan szaporodnék városunk lakósága és mennyire emelkedhetnék helyi forgalma, iparban, és kereskedésben egyaránt!

Azért bizony nagyon ajánlatos lenne, ha előkelő gazdag polgáraink, pénzintézeteink szövetkezve idegen vállalkozókkal a „cottage" rendszerü háztelep épitésekhez részvénytársaságot alakitanának.

Mióta az idegenforgalmi teendők — lakáshiány miatt — kevesebbet vesznek igénybe, a háztelep(cottage) létesitésének kérdésével foglalkozom és tanulmányozom s ilyenkor azon tünödöm: miért nincs nekem csak pár ezer forintom, hogy, szintugy amint az idegenforgalomnál is elöbb be kellett bizonyitani az eszme életrevalóságát, hogy a kétkedők gunymosolyát és közönyét megtörjem, ugy ezen a téren is, az első cottageszerüen épitett csinos, egyszerü de olcsó házzal megkezdjem a nagy horderejü mozgalmat.

„De mikor — mint a nóta mondja — „nekem semmim nincsen, fából van az ajtókilincsem" jóakaratomnál és a biztos sikerre való közreműködésemnél többet nem nyujthatok, — azonban az Ungerek, Eitnerek, Czeke, Paller, Küttel, takarékpénztárak sőt a város is, azok igenis egy ilyen 4—5000 frtos Cotageszerüen épitett házzal kezdeményezhetnének valamit — kész vagyok ezen első ház biztos eladását vagy bérbeadását biztositani, anélkül, hogy a magam részére, csak egy fillért is kivánnék — hanem csak azért, hogy e téren a kezdeményezés végre megtörténjék.

Levelezésben álltam már angol pénzes emberekkel is, de azok nem elégesznek meg az én jóakaró és ingyenes közreműködésemmel, hanem azt irták: elöbb kezdeményezenek itt valamit és ha azt látják, hogy mi is belemegyünk a dologba, ők azonnal itt lesznek.

De legokosabb mégis csak az lenne, ha a mi pénzintézeteink, ha már nem mernek bele menni a rendelkezésükre álló pénzzel, mert koczkáztatniok nem szabad, ugy legalább hirdessenek egy lehető legolcsóbb amortizáczios kölcsönt, hogy ezáltal kedvet ébreszszenek az ily kényelmes csinos de olcsó házak épitésére. Ha már gazdag polgártársaink sehogy sem akarnak a „ládafiába" nyulni, akkor legyen lehetővé téve a szerényebb visszonyok közt élő polgároknak, akik a lakósságszaporitást már jobban méltányolni tudják, hogy ők kezdhessenek valamit e téren.

Kész tervek és költségvetés az ilyen házépitésre a legtökéletesebben kaphatók — nálam is betekinthetők.

No de már is hosszura uyult ez a czikkem, ami nem csoda, mert annyira fontosnak és a városra hasznothozónak tartom az idegenforgalom helyes kiaknázását, hogy alig vagyok képes el hagyni e kérdésről a szót vagy irást.

A turista kör felveszi ügykörébe az idegenforgalmat ezután is, — de további eredmények e téren csak ugy érhetők el, ha a fentebb emlitett mozgalom létesül. *Kőszegi József.*

Vásárügy.

Régi panasz iparosaink, de kereskedőink részéről is, hogy a mai országos vásárok a régieknek még halvány árnyékai sem, s hogy ez állapot sokáig nem maradhat fönn.

A régi időben a vásároknak meg volt létjogosultságuk, mivel egyes városok és községek, a forgalmi eszközök — vasut, hajó stb. — hiányában az év egy jó részében el voltak zárva a világtól s a fogyasztók szükségleteiket csakis vásárok alkalmával voltak képesek beszerezni. Ez időben vásározó iparosaink tisztességes jövedelmet húztak a nagy fáradsággal és költséggel járó vásározások után.

Ma azonban egészen másként áll a dolog. Először a vásárok rendkivüli módon megszaporodtak. Már csak azért is, mivel az egyes községek ezekből — helypénzek stb. — tetemes hasznot huznak. A megszaporodott vásárok a mig egyrészt rendkivül kényelmessé tevék a fogyasztóknak szükségleteik beszerzését, másrészt nagy rombolást vittek véghez az iparosok között.

Mert ugy áll a dolog, hogy a nagy költségek a termelőkre nézve megmaradtak (fuvarozás, ślelem stb.) de a jövedelem a nagy és gyakrabban szemben álló konkurrencia folytán, — tetemesen megcsapant. Iparosaink manapság már csupán ismeretségük fönntartása végett mennek el egyikmásik vásárra, ha ugyan azt végképen föl nem adják. Számtalanszor hallottunk ily panaszt, hogy a vásározási kiadások többre rugtak, mint az összes brutto bevétel, vagyis a vásározás ma világos kárral jár.

Jól tudja ezt kereskedelemügyi miniszterünk is, ki a kamarák egybehangzó panaszló jelentései alapján állandóan értesül e mizeriákról. S most már mindenesetre körültekintőbben járnak el a vásárjog adományozásánál, sőt sok esetben ezt meg is tagadják nagyon helyesen.

Igen ám, de a már adott jogokat respektálni kell s valamely már megadott vásárjogot nem lehet egyenest elkobozni.

De még is kell, sőt lehet is valamit tenni az abnormalis állapotok megszüntetésére.

Kereskedelemügyi miniszterünk az 1889. évről szóló jelentésében kilátásba is helyezte, hogy a rengetek módon megszaporodott országos vásárokat — természetesen valamely kárpotlás mellet — redukálni fogja. Másrészről pedig a vásárügy külső részét is nyeregeti. Igy történt ez legutóbb is, a midőn a szegedi ipartestület abbeli kérelmét, hogy az orsz. vásárok az u. n. szokásos napokon vagyis mindenkor vasárnapokon tartassanak meg, elutasitotta. — A mi fölfogásunk szerint a miniszter ezzel csak a kisiparosokon akart segiteni, mert megakarta őket kiméllni attól, hogy egyes kisebb vásárokat (melyek nem tartván egy hétig, nem esik vasárnapokra vásár) fölkeressenek s megtegyék a nagy kiadásokat minden haszon nélkül. Mert a nagy városok országos vásárai ugyis egy hétig tartván, vasárnapra okvetlen kell a vásárnak esnie.

De ez csak egy lépés volt a vásárügy rendezésére. Hisszük, hogy az első lépést a többi fogja követni s kereskedelemügyi ministerünk ismert bölcsességével helyes megoldást fog találni. Mi egyik helyes megoldásnak találnok — bár negative — a raktárszövetkezetek létesitését is a midőn t. i. a 10—20 vásározó iparos áruit a szövetkezet, tehát egyetlen jogi személy veszi át és beviszi vásárra. Igy a kiadások $^1/_{10}$-ed vagy $^1/_{20}$-ad részre esnek le s a jövedelem ennek megfelelőleg 10-szer 20-szor annyi lesz.

Az életbiztositási ügy reformjáról.

Az életbiztositási intézmény egészséges és fokozatos fejlődésének nélkülözhetlen alapfeltetele, hogy a biztositási vállalatok és biztositottak jogosult érdekei egyaránt megvédessenek.

Nem szabad békót, raknunk a biztositási vállalat szabad mozgására, mert különben az intézmény életképességét kötjük le, de másrészt garanciát kell követelnünk a vállalattal arra nézve, hogy az engedélyezett szabad mozgás mellett a biztositottak letéreukei nincsenek veszélyeztetve.

Nem szabad oly követelményekkel előállannunk, melyek a vállalat megalkotása elé szükségtelen akadályokat görditenek, mert ezzel az intézmény fejlődését benitjük meg, de másrészt nem szabad lemondanunk azon garanciákról, — bármily nehézségekkel járjos is azok megteremtése, — melyek a biztositottak érdekeinek megszilárditásához és biztositásához szükségesek.

És nem szabad figyelmen kivül hagynunk, hogy nemcsak a vállalat biztos alapjának lefektetéséről, de annak szilárd felépitéséről és fentartásáról is gondoskodnunk kell.

A biztositási vállalattól tehát megkövetelendő, hogy kétségtelen garanciát adjon arra nézve, hogy kötelezettségeinek megfelelni képes lesz. Objectiv biztositékokat kell szolgáltatnia, mert csak ezek képesek, kellő megnyugvást nyujtani. Biztositékokat, melyek a vállalat életrevalóságát, szilárdságát és feltétlen fizetésképességét biztositják. Ezen biztositékok pedig a vállalat vagyonában, szervezetében és ellenőrzésében keresendők.

A biztositási vállalat sikeres és megnyugtató működésének alapját azon materiális garanciák képezik, melyek az elvállalt kötelezettségek teljesitésére a vállalatot minden körülmények között és feltétlenül képesitik és azért a vállalat megalkotásánál ezen objectiv cautelák megkövetelendők. A mely vállalat azonban ezen garanciákat megadja, az a biztositásra alkalmas és azért arra minden különbség és kiváltságolás nélkül bocsátandó. Ezen garanciák teljesen feleslegessé teszik az államengedelyezés rendszerének ujboli feltámasztását, a mely különben is a szédelgő vállalatok megalakulását nem akadályozza meg, de a szüks geseknek jelentkező vállalatok keletkezését gátolja.

Nem a szabad verseny korlátozandó, hanem a szabad verseny korlátai között oly materiális biztositékok követelendők, melyek a vállalat szilárdságát biztositják. Ha ily biztositékok nyujtatnak, nem szabad a vállalat megalakulása elé semmiféle mesterkelt akadályokat görditeni; ha pedig nem nyujtatnak, lehetetlenné kell tenni a vállalat keletkezését.

És miből állanak azon főbb materiális garanciák, melyek a biztositási vállalattól feltétlenül megkövetelendők?

Kellő alaptőke kimutatása és a dijtartalékok alakitására és a vállalat fennállásának egész tartama alatti fentartására nézve helyes elvek alkalmazása.

Az e tekintetben, jelenleg fennálló törvényes intézkedések sem az alaptőke kimutatása, sem a dijtartalék megalkotása és fentartása tekintetében nem nyujtanak semmi realis biztositékot az érdekelteknek, mert egy részt a jelenlegi biztositási alap a biztositottak igényeire kellő fedezetet nem nyujt és a vállalat biztosságára megnyugvást nem ad és mert másrészt a dijtartalék megalkotásának és fentartásának irányadó alapelvei melyektől a vállalat biztossága és fizetésképesség és a biztositottak igényeinek kielégitése függ, kizárólag a vállalat által állapittatnak meg és azok megválasztása és alkalmazása az ő önkényének van kiszolgáltatva. Bármily hibás, téves és helytelen elvek alapján alkothatók a dijtartalékok és igy a biztositási vállalatok önkényétől függ a biztositottak jogosult érdekeivel ugy elbánni a mint nekik tetszik.

Addig tehát, mig a biztositási vállalat sikeres folytatására mulhatlanul szükséges és a jelenlegivél sokkal jelentékenyebb biztositási alapnak kimutatása nem fog megkövetelteti és addig, mig tartalék megalkotásánál és gyűjtésénél alapul szolgáló helyes irányelvek alkalmazására a biztositási vállalat nem lesz kötelezhető, hiányozni fognak azon materiális biztositékok, melyek az életbiztositási intézmény existenciájához és egészséges fejlődéséhez mulhatlanul szükségesek.

Első sorban tehát a biztositási alap kellő felemeléséről és a dijtartalékok megalkotásánál és gyűjtésénél kötelezőleg alkalmazandó irányelvek meghatározásáról kell a törvénynek hatályosan gondoskodni.

Ezen törvényes gondoskodás azonban csak akkor fog a várt eredményre vezetni, ha a biztositottak részére megteremtett biztositékok a vállalat fennállásának egész tartama alatt csorbitatlanul fenmaradnak és az e végből szükséges intézkedések sikeresen keresztül is vitetnek. És ez csakis az állami felügyelettel és ellenőrzéssel érhető el.

Ezen felügyelet és ellenőrzés annál kivánatosabb és szükségesebb, mert a tapasztalat eléggé rátanitott bennünket arra, hogy egyrészt a közönségben hiányzik a kellő szakértelem annak elbirálására, hogy a dijtartalékok alakitásánál és gyűjtésénél alkalmazásba vett irányelvek megfelelnek-e azon követelményeknek, melyeket a biztositottak jogosult érdekeinek megóvása és megvédése mulhatlanul megkiván és melyek a vállalatok fizetésképességének biztositására okvetlenül szükségesek és hogy másrészt a nagy közönségnek sem szakértelme nincs hozzá, sem módjában nem áll annak megitélése, hogy e helyes elvek nyomán alkotott és gyűjtött dijtartalékok tényleg megvannak-e és nem figurálnak pusztán a papiron.

Ezen felügyeletet és ellenőrzést egy állami lag szervezett szakbizottságra kell bizni, mert csak ez képes a jelzett feladat sikeres teljesitésére.

Ennek volna hivatása és kötelessége megbirálni, hogy az alakuló vállalat rendelkezik-e a kellő biztositási alappal, hogy a dijtartalékok alakitására előirt alapelvek az elvállalandó kötelezettségek mindenkori teljesitésére elegendők-e; hogy a dijtartalékok az előirt elveknek megfelelően gyűjtetnek, törvényes modon elhelyeztetnek és tényleg megvannak-e és hogy a dijtartalékok kiszámitásánál eredetileg alapul vett elvek átalakitást vagy módositást nem igényelnek-e.

Mig a biztositási vállalatok működése mögött nem fog ily felügyelet és ellenőrzés állani, addig ne számitsunk arra, hogy az életbiztositási intézmény az óhajtott fejlődésnek fog indulni. Sőt attól tartunk, hogy az első rázkódtatás, mely a biztositási vállalatokat érné — a mi pedig hazánkban, sajnos, nem tartozik a ritkaságok közé — az életbiztositási intézményt hazánk szinéről teljesen elsöpörné.

Ha ezen felszinre vetett néhány eszmét más avatottabbak tovább fejlesztik, az életbiztositási ügy reformjának bizonyára hasznos szolgálatot fognak tenni.

Dr. Beck Hugó.

HIREK.

— **Turista-értekezlet.** Markovits József és Kőszegi József, az előbbi mint elnöke, az utóbbi mint jegyzője a helybeli turista-körnek számos nyomtatott meghivó utján értekezletre hivta össze a turistákat és a turistaság partolóit, hogy ezek a központ-változás és ennek folytán egy szükségessé vált ujabb alakulás ügyében határozzanak. Ilyen értelemben szólt Markovits József turistakori elnök a vasárnap d. e. 11 órakor a városházán összegyült vagy 50 főnyi érdekeltségnek, ezt egyuttal értekezleti elnök- és jegyző-választásra szólitva fel. Közfelkiáltással Markovits József elnökké, Kőszegi József jegyzővé váiasztatván, ezek tájékoztató beszédeire és mások felszólalására az értekezlet kimondta, hogy más osztálytól függetlenül legközelebb „kőszegi osztály" név alatt megalakul s mint ilyen a Magyarországi Turista-Egyesületbe kiván belépni. Evvégből az ügyrend kidolgozására öt tagu bizottságot alakitott, és a tagdijnak 2 frtban való megállapitása után a megnyitott aláirási iveken a jelenvoltak (47-en) azonnal tagokul jelentkeztek. Az aláirási iveket, mint értesülünk, már hetvenen fölül jegyeztek alá, és kilátás van arra, hogy az uj egyesületnek, vagyis jobban mondva, osztálynak 130—150 tagja lesz, oly tekintélyes szám, melylyel a kőszegi osztály az ország legnépesebb és bizonyára legtevékenyebb osztályok sorába léphet.

— **A sorozás.** Az e hó 3-án a bálházban tartott sorozás alkalmával következő ifjaink váltak be: Az I. korosztályból Börötzky József Tófor, Draskovits Ferencz, Esztner József, Györgyfalvai Todor, Kleinrath József, Menyhárt Antal, Riegler János, Tompek Rezső, Töpfer Kálmán, Stieder Jenő, Wölfel Zsigmond és Wurst János. II. korosztályból: Horváth József, Papszt János és Unger Károly Adolf. III. korosztályból: Maitz Károly, Müller József és Scheer József.

— **Jótékonyság.** Találkoztak városunkban könyörületes szivü emberbarátok, kik a szabóhegyi égetteken tehetségükhöz képest segiteni iparkodtak. Az emberbaráti munkát egy helybeli főur inditotta meg egy aláirási iven, melyre a hét folyamán sokan jegyeztek kisebb-nagyobb összegeket.

— **Kimutatás.** A „kőszegi jótékony női-koszorucska" 1891. évről szóló számadási kimutatását tette közé és egyuttal ma közgyülést tart. Számadási kimutatásából ezeket vesszük ki: Bevétel: Pénztári maradvány 1890. évről 63 frt 4 kr. A tagok járulékai 143 frt 30 kr.

TÁRCZA.

A gyümölcsfa-tenyésztés aranyszabályai.

1. Magaslatokra főleg cseresznyét, alantabb helyekre szilvát, északi és keleti lejtőkre almát, déli és nyugatira körtét kell ültetni.

Valamennyi gyümölcsfa között legjobban kiállja a szárazságot a cseresznye, a nedvességet pedig a szilvafa.

2. Legjobb talaj a gyümölcsösnek a nedves, agyagos föld, melyben még gyümölcsfa sohasem volt. Az állandó talajvizes hely gyümölcsösnek nem való.

3. Ősszel tágas gödröket kell ásni, a melyekből a kihányott földet, de a gödröt is igen jól télen át trágyalevei megöntözni. A fákat csak tavasszal kell azokba beültetni.

4. Sohasem kell a csemetéket házaló árusitóktól beszerezni, hanem mindig oly faiskolákból kell azokat venni, hol biztosak vagyunk, hogy onnét csak egészséges és gazdag gyökerü és egyenes növésü fácskákat kapunk és olyanokat, melyeknek már legalább is egy két éves koronájuk van.

5. A fajokat, tekintettel a zordabb vagy melegebb fekvésre, valamint a talajnak nedvességi viszonyaira, szintén vigyázva kell kiszemelni.

6. A lágymagu gyümölcsfákat (alma és körte) rendesen legalább is 10 méternyi távolságra kell ültetni egymástól: kezdetben lehet még közéjük meggy, baraczk vagy szilvafát ültetni, melyek tenyészetüket már akkor rendesen bevégzik, mikorra a gyümölcsfák koronája a teljes kiterjedést eléri.

7. Ültetés előtt a legerősebb gyökereket meg kell metszeni és iszappal bekenni. A metszési felületen előforduló barna szélek rendesen fagyásra szoktak mutatni. A rostgyökereket az ültetésnél nem szükséges eltávolitani.

8. Mielőtt a fa elültettetik, a karót akképen kell a földbe verni, hogy az egészen függőlegesen álljon; a gödröt pedig már az ültetés előtt jó háromnegyedrészben kell a kihányott földdel feltölteni, mire a rost gyökereket jól szétterjesztve, s a földet csak lassan szórva azokra, a fa gyökere beiszapolandó. A földet az ültetés után ugy kell eligazitani, hogy az ültetvény körül tányérforma mélyedés maradjon. Friss trágyát soha sem szabad a gödörbe tenni.

9. Nagyon nedves, sekély talajnál előnyösebb a halomra való ültetés. Az ujonnan ültetett fáknál nem szabad a gyökkoronának oly mélyen jutnia a földbe, mint az a faiskolában állott, és még a föld meg nem üllepedett, azt szorosan a karóhoz kötni sem tanácsos. Mélyen való ültetés nagy hiba.

10. A karónak nem szabad a fa koronáját érintenie, és attól délnyugat felé kell állania. Még jobb, ha az ültetvény két karó közt olyformán erősittetik meg, hogy ezek a fácskát ne dörzsölhessék.

11. Tanácsos az elültetett fácskákat a tavaszi szelek ellen szalmával körülvenni, a vadak kártékonysága ellen pedig őszszel szalonnabőrrel vagy mészoldattal bekenni; tüskével is körül lehet rakni.

12. Az alma-, körte- és cseresznye-fákat az ültetésnél semmit, vagy csak igen keveset kell visszametszeni; csak a második évben ajánlatos a nagyobb mérvbeni visszametszés, különösen gyönge hajtásoknál. Szilvafeléket 5—6 szemre kell visszametszeni.

13. Eleinte évenkint később minden 2—3 évben szükséges őszszel a sürün álló és egymást keresztező hajtásokat kivágni. A száraz ágak minden evben eltávolitandók.

14. A törzsön és ágakon található mindennemü sérüléseket gondosan ki kell metszeni és famázzal bekenni, régibb fáknál a lehámlott helyek kátrányanyal is bekenhetők. Csonka és beteges ágakat tőben kell levágni és a sebhelyet bekenni.

15. A mohát, zuzmot és elszáradt kérget vakaró vassal, vagy aczélsodrony kefével kell eltávolitani s a fának vastagabb ágait időnkint mészoldatból és szarvasmarha trágyából álló keverékkel kell bemázolni.

16. A fa körületét porhanyón kell tartani és korhadt trágyával vagy pedig szinével beforditott gyeppel körülvenni.

17. Uszögös és rákos elfajulásoknál a kivágáson és betepasztáson kivül igen ajánlatos még a beteges helyeknek trágyalével és kali-sóval vagy fahamuval való bekenése is.

18. A gyümölcsfákat erősebb faképződés végett tavasszal, a rügyeknek jobb kifejlése végett pedig julius és augusztusban kell megtrágyázni, és pedig higitott trágyalével.

A kőszegi takarakpénztár ajándéka 20 frt. Néhai Grünschneck Mária kisasszony ajándéka 25 frt. Kamat 1000 frtnyi tőke után 45 frt 65 kr. Kamat 300 frtnyi tőke után 13 frt 77 kr. Kamat vasuti részvény után 6 frt. Bevétel karácsonykor 97 frt. Összesen 414 frt 36 kr. Kiadás: Kiosztatott a szegények között készpénzben 175 frt 68 kr., kenyér 6 frt 31 krért, fa 7 frt 60 krért. Tandij 26 frt 56 kr. Nyomtatványok 10 frt. Különféle kiadások 1 frt 50 kr. Karácsonyi kiadások 97 frt. Az egyleti szolga évi fizetése 12 frt. Pénztári maradvány 1891 deczember 31-én 77 frt 71 frt. Összesen 414 frt 36 kr.

— **Hideg tói.** A tavaszias időnek, mely a mult hét elején beállott, csakhamar vége lett. Már szombaton hó kezdett esni és az ez okozta sár alig szikkadt fel, midőn hamvazószerdára ujra hüvösödött a lég s hó esett egész napon át. Csütörtökön mindezekhez márczius hideg szél járult, ugy hogy most 5—7 fokos hidegben tiporjuk a havat és csináljuk erre-arra a háziurak előtt a *pukelikat.*

— **Az időjárás februárban.** A hőmérséklet átlaga reggeli 7 órakor — 0.7, délután 2 órakor 3, este 9 órakor 0.8, következőleg a napi hőmérséklet 1°. A mult évivel összehasonlitva az idén 1.7°-kal melegebb volt. Legmelegebb volt 21-én 8.5° kal, leghidegebb 11-én — 9° kal. A légsulymérő átlag 732.1 mm eu állott, 4.8 mm.-rel alacsonyabban, mint a mult esztendőben. Legmagasabban állott a légsulymérő 10 én 746 mm-rel, legalacsonyabban 17-én 713.5 mm-rel. Oly mélyen évek óta nem állott. Csapadék 7 napon volt, még pedig: 6 napon hó esett, 1 napon hó esővel vegyest. Csapadék-mennyiség 25 mm. 1 napi legtöbb csapadékmennyiség 25 mm. 3-án volt. Egész tiszta idő 3 napon át volt, borus nap 9. Uralkodó szélirány a déli és délnyugati, s innen van, hogy a hőmérséklet magas és a légsulymérő állása alacsonyabb volt, mint az februárban átlag lenni szokott.

— **Omnibusz-strájk.** Mióta nincsen *Korona* vendéglőnk: nem existál a Korona-omnibus; mióta nem közlekedik a Koronából omnibusz, azóta az aranymadár sem repül ki, vagyis egy társas-kocsi sem jár le többé a vasuthoz. Ez még csak hagyján volna, de ugylátszik, hogy a hivatalból járó bérkocsis sem ér a vasuthoz és utasaink még jó pénzért sem juthatnak be kocsin a városba. Mondja még aztán valaki, hogy nem vagyunk nagy város, mikor az efajta modern betegségből is jut.

— **A gyümölcsfák hernyózása.** Mint majdnem minden évben, ugy az idén is tenger sok hernyófészek lepi el gyümölcsfáinkat. Aki azt hiszi, hogy a hernyófészkek lakóit, a kemény hideg megvette, csalódik, s a tavasz nyiltán bámulva látja, mint koppasztják a falánk hernyócskák a zöldelésnek induló fákat, a mint ezt kertbirtokosaink közül sokan sajnosan tapasztalhatták. Tanácsunk tehát, hogy a kertbirtokosok gyümölcsfáikat, nevezetesen: almа-, szilva-, kajszi-baraczk stb. fáikat a hernyófészkektől mielőbb megtisztitsák.

— **Cseveges a hétről.** Minden év február vagy márczius havában napokig tartó szokatlan élénkség észlelhető utczáinkon. Szedik ilyenkor a legénységet katonának. Idén a mult csütörtökön kezdődött a sorozás a kőszegi gyerekekkel, kik szép számmal váltak be. Jó kedvük is volt a leendő vitézeknek. Ugy szólt egész nap az *uj-uj-uj-uj*, hogy az ember szinte megsajnálta a járásbeli rekrutákat, kiket már nagyobb kordában tartottak. „Az Isten is katonának teremtett" — énekelte zárt helyiségben a magyar gyerek, minek nagyon megörült egy csámpás lábu pupos hátu német „felhivott" és kivitte ez éneket az utczára. A bálháznak tartva ugy énekelte, hogy no: „Az Isten is katonának teremtett." — Csak ezt az egyet sajnáltam meg igazán.

*

Bukott vállalat. Most, hogy a *Korona* rommá lett, és minden a mi benne volt eltünt vagy elenyészett, ráragatt ez a nyavalya a szomszéd *Strucz*-ra is. Ezalatt is kezd inogni a föld, és a veszedelem annyira megrémitette azt a nagy aranymadarat, hogy minden a szomszédban összeszedett és gyomrában levő vasdarabokkal, kulcsokkal, cserepekkel menten utra készült, s mint a féle utas az omnibuszra szállt fel. No, de megjárta. Az omnibusz már napok óta nem jár le a vasutra, mert Kőszegről nem szabad senkinek sem elutaznia s ide se kell, hogy valaki tegye a lábát. Megélünk mi a magunk emberségéből is. No, hát csak épüljön fel az a kinai fal!

— **Tűz.** Klastromban Brüger János nevü gazda ember pajtáját mult kedden, eddig ismeretlen tettesek felgyujtották. Az eset 8—9 óra között történt este és az egész épület leégett. 400 frtig biztositva volt. Azt mondják, hogy a tűz boszu műve volt, mert a tulajdonos előbb biró lévén több ellenséget szerzett magának.

— **Turisták naptára.** Dr. Thirring Gusztáv szerkesztése alatt közelebb „Turisták Naptára" jelent meg az 1892-ik évre. A gazdag tartalommal és czélszerü utmutatással ellátott tetszetős külsejü zseb-naptárban nem egy helyen Kőszeggel is találkozunk. Nevezetesen: Kőszeg környékéről a kiránduló helyek megnevezésével azok szinjelzései és magassági méretei adják; valamint sok egyébb, a mi a turista előtt érdekes lehet és reá nézve haszonnal járhat. A Magyar Turista-Egyesület által kiadott e kis naptárt, — melynek ára tagoknak 1 frt, nem tagoknak 1 frt 30 kr. — ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **Meghaltak február hóban.** Schrantz Katalin, szőlőmüves gyermeke, 1 hónapos, r. k., veleszületett gyengeség. — Artner, szül. Koczor Erzsébet, földmüves özvegye, 68 év., ág. ev., gümőkór. — Frühwirth Mihály, posztós, 64 év., ág. ev., tüdőlob. — Graf Mária, tisztartó özvegye, 84 év., r. k., aggkór. — Schreiner József, fuvaros gyermeke, 8 hónapos, ág. ev., rángógörcs. — Simon, szül. Schwahoffer Zsuzsánna, özv., 86 év., aggkór. — Kalcber József, árvaházi növendék, 11 év., r. k., görvélykór. — Fasching Mária, özv., 83 év., r. k., tüdőlob. — Szeder Lina, 1½ év., r. k., rángógörcs. — Untenecker Teréz, 14 napos, ág. ev., veleszületett gyengeség. — Landwehr, szül. Freyler Erzsébet, özv., 77 év., tüdőlob. — Illés Gyula, járásbir. hivatalnok, 29 év., r. k., tüdőgümőkór. — Schatzl Juliánna, földmüves gyermeke, 7 év., r. k., toroklob. — Scheck János, szőlőmüves, 72 év., r. k., rákos daganat. — Csudics Juliánna, 3 év., r. k., roncsoló-toroklob. — Kintzl János, molnár, 62 év., r. k., tüdővész. — Haberl Katalin, napszámos neje, 34 év., r. k., agyhártyalob. — Hochecker Czeczilia, 15 év., r. k., szervi szivbaj. — Stegmüller László, műasztalos, 66 év., r. k., gennyes májlob. — Bierbauer Elza, magánzónő, 55 év., r. k., hasrák. — Kleininger Mária, 5 hónapos, r. k., heveny bélhurut. — Bauer Antal, földmüves gyermeke, 4 hó., r. k., gyermekaszály. — Rátz Anna, kőmüves gyerm., 4 év., r. k., görvélykór. — Randweg Anna, ács gyerm., 1½ év., r. k., tüdőlob. — Szalay István, kanász, 65 év., r. k., rákos daganat.

Különfélék.

— **Sajtkészités.** Gyorsan készithetünk igen jó sajtot a következő eljárás szerint: Az aludt tejet lassan melegitsük fel a tűzön, hogy a turó a sajtanyagtól teljesen különválják, arra utobbit egy vászonzacskóba tömjük, hogy a turó teljesen kicsepegjen belőle. Ekkor a turót apró darabokra vágva agyagedénybe tesszük, melyet papirral fedünk be s a kályha közelébe, vagy a nap melegére állitjuk ki. Három, négy nap alatt a sajttömeg erjedésbe jő s ekkor vajjal, sóval és köménymaggal kell a tűzön állva összekeverni mindaddig, mig az egész tömeg forrásba nem jön. Ekkor a tűzről levesszük s ki hagyjuk hülni, és készen van a legjobb ürü sajt, melyet aztán legjobb a házi használatra alkalmas darabokra, szeletekre szétvagdalni.

— **Fogfájás ellen.** Hathatós szer, ha repkénygyökeret esővizben megfőzünk, mely folyadékkal a fogfájás alkalmával szájunkat öblitsük ki és a leghevesebb fájdatön megszünik.

— **Az Athenaeum Kézi Lexikona.** A tudományok enciklopediája különös tekintettel Magyarországra. Szerkeszti: Dr. Acsády Ignácz. Tizedik füzet. A gyorsan népszerüvé lett s nagy elterjedésnek örvendő vállalat az uj füzetből már egynegyed részében a közönség kezében van. A negyven füzetből megjelent tiz, mely az A., B., C. és D. betük roppant s főleg a magyar nyelvben gazdag anyagát tartalmazza. E tiz füzethez nem kevesebb mint 28 gyönyörüen kiállitott melléklet és pedig 7 szines, 8 térkép, 9 kettős fekete mülap, 4 tábla volt csatolva, melyeken különböző, körülbelül 300 ábra, rajz, kisebb kép, nemzedék-rend stb. van. Ez eléggé megmondja, hogy a kiadó társulat a vállalatot milyen magas szinvonalra emelte, amiben nagy segélyére van a közönség ritka arányu támogatása, mely a Kézi Lexikonnak már eddig is rendkivüli elterjedést biztositott. A most megjelent tizedik füzet három mellékletet hoz és pedig egy gyönyörüen kiállitott szines mülap az ehető gombákat mutatja be tiz különböző fajban. Egy kettős mülapon gazdasági gépek és eszközök láthatók, összesen 26; van köztük a tót kasza, Vidacsfele magyar eke, a magyar államvasutak gépgyára által szerkesztett impozáns cséplőgép stb. Végül a harmadik szines melléklet az északi égboltozat diszes térképe. A szöveg befejezi a D. betüt s ezuttal a Degras-dzsidás közti anyagot közli. Kiváló figyelmet érdemelnek a Delegatio, Déli vasut, Dérvné, Deszka, Detunata, Devise, Dezina, Differenczial- és Dijczikkek, Diluvium, Diploma, Diszitő stil, Diuretin (uj gyógyszer), Disznó, Dob, Dobó, Dobsinai jégbarlang, Dohány, Dollár, Dolomit, Domonkosrend. Don Juan, Döntvény, Dózsa, György, Drágakő, Dráma, Dsemherczeg, Duzzasztás, Dysenteria nagy czikkek. A füzetnek kiváló értéket kölcsönöz a sok Duna-czikk, melyek száma a harminczat meghaladja, köztük a legfontosabbak a Duna bő földrajzi leirása s a Duna szabályozása szakavatot ismertetése. A vállalat 40, két heti 3 ives füzetben jelenik meg; Legczélszerübben előfizethetni 10—10 füzetre 3 frttal mely összeg az Athenaeum kiadóhivatalához Budapestre küldendő. De megrendelhető minden könyvkereskedésben.

— **„Kossuth Lajos kéme"** czimű érdekes történeti munka jelent meg Szekely Aladár kiadásában. E műben szerepelnek a szabadság harcz legkiválobb alakjai. Az érdekes mű Szathmáry Jenő tollából került ki és füzetekben jelenik meg. Egyes füzet ára 10 kr. Megrendeléseket eszközöl a kiadó, Székely Aladár Budapesten.

— **Nincs oly szépirodalmi hetilap,** mely a müvelt olvasóközönség igényeit jobban kielegitné, mint a „Képes Családi Lapok." Minden száma meglepően tartalomdús s nagyszerű képei emelik a lap értékét. Legutóbbi száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: Tolnai Lajos „Az ifjúkor regénye" és „Bába Pál" „Császári gaztettek" czimű regényei folytatást nyernek e számban. Tábori Róbert „Karczképek a művészet világából" czimű hosszabb cyklusában Náday Ferenzről, a nemzeti szinház tagjáról ir, jellemezvén őt több kimagasló szerepében. Tutsek Anna „Hét év mulva czimű befejezést nyer e számban, még Rákosi Viktor „Rozmaring a padlásablakban" czimű elbeszélése, melyet a „Petőfi társaság" nagygyülésén székfoglalóul olvasott fel, e számban veszi kezdetét. Dr. Cséry János egészségügyi czikke a „hevenygyomorhurutról", Telepi „Hát meg van? czimű humoreszkje, továbbá Rudnyánszky Gyula és Weszely Ödön költeményei gazdagitják még a „Képes Családi Lapok"-nak e számát, melynek képei is oly szép kivitelüek, hogy csak legmelegebben ajánlhatjuk olvasóink figyelmébe. Előfizetési ára: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. A „Képes Családi Lapok" kiadóhivalak Budapest V., nagykorona utcza 20 sz. A január hó 1. óta megjelent számok a kiadóhivatalban még kaphatók, mely is mutatványszámokat kivánatra ingyen küld. —

Csarnok.

Magdolna.

— Elbeszélés. —

Irta: **Alapi Gyula.**

(Vége)

Soká igen soká nyomtam az ágyat. Mikor két hét mulva eszméletre tértem, aggódó arcokat láttam körülöttem; a három doktor azt mondta: meg van mentve. Ekkor volt a seblázam a legnagyobb mértékben. Aztán még sokáig kellett feküdnöm, mig lábbadoznom lehetett: csak árnyéka voltam magamnak. Az orvosok kijelentették, hogy bajom már nincs, csak nagyon gyenge vagyok.

Egy reggel meglátogattak segédeim és elhozták a párbajjegyzőkönyvet, amelyben ki volt jelentve, hogy az ügy lovagiasan intéztetett odáig, mig én az orvdőfést nem kaptam. Emiatt Zalatnai Richárd ur, mint aki gentlemanhoz nem illő, a lovagiasság és a párbaj szabályaival homlokegyenest ellenkező tettet müvelt: feljelentetik a büntető biróságnak a fenyitő eljárás megindittása végett. Aláirva a négy segéd. Elég fényes elégtételt nyertem a rút büntenyert, amelynek áldozatául estem.

Az orvos is odajött és elmondta, milyen sebet kaptam. A döfés a felülről negyedik, jobb bordánál hatolt be, de a csontról megcsuszott és mivel hátra hőköltem, négy centiméternyire belém hatolt. Azt állitotta a doktor, hogy életveszélyes sebet kaptam és erős természetemen, edzett szervezetemen mult, hogy kibirtam és nem haltam bele.

Bár belehaltam volna.

* * *

Később meghallottam, hogy, mikor Zalatnai haza ment a párbajról véresen, halálra rémült nejénk ezt mondta:

— Megöltem a te kedves, szép Andorodat!

Magdolnának az én halálhirem halála lett. A gyenge roskatag asszonyt ágyba döntötte a hordozott kór, amelyhez később tifuszt is kapott. Azt mondják, hogy a férj, Zalatnai, iszonyuan bünhődött. Beteg neje nem tűrte meg maga mellett; hagymázában lázasan beszélt párbajról, öldöklésről; fantáziája iszonyuan kiszinezte az én halálomat. Hosszu agóniája alatt férjét vádakkal, szemrehányásokkal halmozta el. És ezt mind hallgatnia, tűrnie kellett.

Zalatnai keservesen lakolt. Kinozta eltévesztett életének tudata, neje meggyülölte őt. Tudta, hogy a féltett nőt a tudomány már nem mentheti meg. Mikor kiszenvedett, a férje az ágy előtt térdelt és zokogott; Magdolnának az utolsó sóhaja is az volt, hogy veled leszek . . . végre . . . kedves . . . An . . do . . rom! Ezt mind az orvostól hallottam.

Akkor temették, midőn nekem a legnagyobb lázam volt. Bárcsak engem is eltemettek volna.

Zalatnait teljesen megtörte a sors. Ehhez még be is fogták. Ismerői mind elfordultak tőle, barátai mind megvetették. Mikor kiszabadult, egyszer láttam csak a temetőben. Felesége sirjánál állt, lehorgasztott fővel, összeroskadt testtel. De mikor engem meglátott; eltántorgott onnan; az önvád üldözhette. Azóta soha sem láttam.

Ugy néha meglátogatam Magdolna sirját: legyen az enyém holtában, ha életében nem lehetett. Ilyenkor sirok, panaszkodom neki; elmondom, mily siralmas volt az én életem. De siránkozásaimra senki sem felel. Mikor megnyugodtam, akkor elmegyek onnan. A szellő belekap a fák leveleibe, ugy tetszik, mintha a falevelek is az ő nevét susognák.

Siratnom kellene, sirnom mindörökké, ha az volt végzetünk, hogy ne lehessünk egymáséi. Én is oda vágyom, ahol ő van. Néha érzem, hogy olyan sötét árny vesz körül, mindig azt hiszem, hogy a halál. Csak jőjjön, had vigyem siromba emlékét, első szerelmemet. Tudom, ha meghalok, ajkaim utoljára is azt suttogják.

Óh Magdolna!

Irodalom.

— **Felhivás előfizetésre!** „Derült Ég" cím alatt egy vaskos (320 oldalas) elbeszélő kötetet adok ki. A mű tizenöt válogatott víg elbeszélést fog tartalmazni, melyeket a jókedv, a nevető humor, s a történetek egyszerűsége jellemez. Meséim és alakjaim az orvosi, tanéri és tanitói, iparos és kamaszodó diák, szurnaliszta és felsőbb leányiskola, kaszinó és polgárság, valamint a papi életből vannak véve. Az élet mosolygó mozaikjait mutatom be, melyeknek szivárványos fényében egy kevés bors igen, de gorombaság, vagy triviálitás nem foglaltatik. Tollam széles körben elismert és méltányolt humorára nézve szabadjon megjegyeznem, hogy „Vörös Dániel" czimű két kötetes humoros regényemből félév alatt két kiadást kellett rendeznem, s az 1000 példányból alig maradt 50 (ára 1 frt 80 kr), s hogy régi előfizetőim a „Derült Ég"-nek már 800 példányát rendelték meg. A ki tehát szereti a derüset, az ártatlanul tréfáló humort; a ki nevetni vágyik, s szabad perceit vidám hangulatban akarja eltölteni: annak melegen ajánlom művemet, mely április közepén 1500 példányban jelen meg. Egynek ára: 1 frt 80 kr. Ha a pénz előre beküldetik, bérmentve. Az utalványok és megrendelések mielőbb czimemre küldendők. Lugos (Krassó-Szörény m.), 1892, febr. hóban. Hazafias üdvözlettel: Városy Gyula. főgymn. tanár.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*
Kiadó-laptulajdonos: *Feigl Gyula.*

Nyilt-tér.

Egész selyem mintázott Foulards méterenként 85 krtól 4 frt 65 krig (mintegy 450 különböző árnyalatban) megrendel: egyes öltönyökre, vagy egész végekben is szállit házhoz szállitva, porto- és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordultával. Levelekre Svájczba 10 kros bélyeg ragasztandó.

Kimutatás

az 1892. évi **január** havi ideiglenes üzleti bevételekről

a köszeg-szombathelyi vonalon.

Pályaszám	A vasut megnevezése	Év	Havi eredmények: Átlagos üzemhossz	szállitott: Személyek	szállitott: Gyors- és teheráruk	Bevétel szállitm. utan: Személy- és podgyász	Bevétel szállitm. utan: Gyors- és teheráru	Bevétel szállitm. utan: Összesen	Bevétel szállitm. utan: Kilométerenként	Eredmények az év elejétől e hó végéig: Átlagos üzemhossz	Bevétel szállitm. utan: Személy- és podgyász	Bevétel szállitm. utan: Gyors- és teheráru	Bevétel szállitm. utan: Összesen	Bevétel szállitm. utan: Kilométerenként	Évi átlagos kilométerenkinti bevétal az eddigi eredmény alapján számitva
			Klm	szám	tonna	forint				Klm	forint				forint
	Déli vasut	1892	17	5893	736	1369	1244	2613	154	17	1369	1244	2613	154	1848
		1891	17	3866	262	1023	507	1530	90	17	1023	507	1530	90	1080
		több	—	1937	474	346	737	1083	64	—	346	737	1083	64	768
		kevesebb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

HIRDETESEK.

Villányi borokat

szétküldök utánvét mellet a legjobb minőségben a következő árak mellett:

Vörös villányi kadarka ó 25—30—35 frt 100 liter
„ „ bortogiesi 30—35—40 „ 100 „
„ „ különlegesség 40—45—50 „ 100 „
Fehér asztali 25—28—30—35 frt 100 „
Riesling ó . . 35—40—50 „ 100 „

A legkisebb mennyiség 50—65 literes hordó.

Koresmárosoknak foglaló beküldésével nagyon jó kimérésre való borok 300—350 literes hordókban vörös 23 frt, fehér 22 frt, siller 20 frt, a hordók felszámitatnak gyári árakban és bérmentve visszavétetnek.

Gold Mór,

szőllőbirtokos Villányban.

Szép minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.

Eddig nem létezett **mintakönyvek szabók számára bérmentesen**

Öltözékeknek való kelmék.

Peruvien és Doskog a magas klérus számára, szabályszerű kelmék cs. és kir. tiszti egyenruháknak, aggharczosok-, tüzoltók-, tornászok- és liberiáknak, biliárd- és játékasztalokra való posztó, (loden), vizhatlan vadász-abatoknak, mosókelmek, utazóplaidek 4—14 frtig stb. Aki olcsó, tisztességes, tartós, tiszta gyapjus posztóárukat és nem oszó rongyokat, melyek minden oldalról vevésre ajánltatnak és alig érdemesek a szabó ollójára, akar venni, forduljon

Stikarovsky Jánoshoz Brünnben

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztógyára.

Fél millionyi állandó raktárom- és világüzletemnél könnyen érthető, hogy sok maradék található; minden okosan gondolkozó ember beláthatja, hogy olyan kis maradékból és szelvényekből nem küldhetők szét minták, mivel pár száz mintarendelések mellett rövid idő alatt mi sem maradna meg, és azért az tiszta szédelgés, ha posztócégek mind a mellett hirdetnek **maradék- és szelvénymintákat**, melv esetben a mintaszéleket egész darabokból és nem maradékból valók; az efféle eljárás könnyen felfogható. — Maradékok, melyek nem tetszenek, átcseréltetnek, vagy a pénz visszaküldetik. A maradékok megrendelésénél a czim, hosszuság és az ár kiteendők. — **Szetküldés utánvét mellett csak 10 fiton felül bérmentve.** — **Levelezés** német, magyar, cseh, lengyel, olasz és fraczia nyelven.

Horgony-Pain-Expeller.

Ezen régi jónak bizonyult bedörzsölést csnsz. köszvény, tagszaggatás stb. ellen legjobban ajánthatjuk a t. cz. közönség figyelmébe. Egy üveg ára 40 és 70 kr. és a legtöbb gyógyszertárban kapható.

Csak Horgonnyal valódi!

2292/891.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **Simonovits János** végrehajtatónak **Simonovits Adám** és neje Konczér Rozalia végrehajtást szenvedő elleni 500 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kőszegi királyi járásbiróság területén lévő Bándoly községben fekvő a bándoli 61. tjkvben A II. 1—9 12—20. 23 sorsz. $^1/_4$ részben Simonovits Adám és neje Konczér Rozáliát $^1/_4$ részben Konczér Imrét $^1/_4$ részben pedig Osztovits Ignácz és neje Parapatits Annát illetős $^1/_8$ telki ingatlan az árverést 456 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fenneb megjelölt ingatlan

1892 évi május hó 7-ik napján délelőtt 10 órakor Bándoly község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. törvényczikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881-k évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyiminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1892 ik évi februar hó 16-ik napján.

A kőszegi királyi járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Terplán,
kir. aljbiró.

Bor-kivonat,

kitünő szer ártalmatlan bor előállításához — a valódi bortól meg nem különböztethető — ajánlom a fennti kipróbált különlegességet.

2 kgr. ára (100 liter bort ád) 5 frt 50 kr. Recept mellékelve — ingyen. Jó eredményért vagy a gyártmány ártalmatlanságáért felelőség.

Szesz-megtakaritást

az égett boroknál az én felülmulhatatlan erős essenciám által elérhető; ez az italoknak egy kellemes csipős izt kölcsönöz, és csakis nálam kapható.

Egy klgr. ára 3 frt 50 kr. (600—1000 litert ád) használati utasitás mellékelve

A fennti különlegességeken kivül ajánlok különfele **„essenciát“ rum, cognac, finom liquer** stb. gyárak számára, felülmulhatatlan minőségben. Receptek ingyen mellékelve. **Árjegyzék bérmentve.**

Pollák Károly Fülöp,

essenc-különlegességek gyára, Prága.

Solid képviselők kerestetnek.

A magy. kir. államvasutak gépgyára

a hazai viszonyokhoz alkalmazott, legkitünőbb szerkezetü és a versenyeken eddigelé legyőzhetlen maradt

6-, 8-, 10- és 12 lóerejü gőzcséplő-garnituráit,

valamint a malomczélokra külön gyártott **he gerkazános**

9-, 12- és compound-rendszerü 16 lóerejü locomobiljait

a teljesen vasból készült s igy tartósság és czélszerü-ég tekintetében más gyártmányt messze felülmuló

szalmakazalozó-gépeit

ugyszintén a locomobil hátsó kerekére könnyen alkalmazható és igy felette czélszerü

Stlbor szabad. körfűrészeit

végül egyéb gyártmányu

2-, 2½-, 3- és 4 lóerejü locomobiljait és gőzcséplőgépeit, vetőgépeit, ekéit, rostáit, morzsolóit stb. mezőgazdasági gépeit ajánlja kedvező feltételek mellett

FEHÉR MIKLÓS, a magy. kir. államvasutak gépgyárának vezerügynöke **Budapest, Üllöi-ut 25. szám „Köztelek.“**

Árjegyzékek ingyen és bérmentve. (5066)

A LEGUJABB és LEGOLCSOBB

politikai és közgazdasági napilap, a

MAGYAR UJSÁG.

Laptulajdonos:

Dr. Fenyvessy Ferenc orsz. képviselő.

Előfizetési árak: Egész évre . 12 frt.
Félévre . . 6 frt.
Negyedévre . 3 frt.

A „Magyar Ujság“ jeles politikai, közg. és mezőgazdasági, társadalmi és szépirodalmi czikkek kivül állandóan két, kitünő regényt közöl.

A „Magyar Ujság“ kiadóhivatala egész éves és féléves előfizetőinek „azt az állandó kedvezményt nyujtja, hogy a „Magyar Ujság“

valamennyi sorsjegyeire,

melyek Magyarország és Austria összes törvényesen engedélyezett sorsjegyeinek két csoportjából állanak

és a Magyar leszámitoló és Pénzváltóbanknál letétbe helyeztettek, játszanak és évenként és csoportonkint **65,**

tehát 130 huzásban részesülnek és csoportonkint 3½, tehát összesen

7 millió nyereményre játszanak.

A felosztás ugy történik, hogy a „Magyar Ujság“ mindazon esetben, melyben valamelyik sorsjegye kihuzatik, a nyeremény-összeg felét előfizetőinek engedi át, oly formán, hogy egyik budapesti kir. közjegyző előtt egész éves előfizetői sorából 30, s féléves előfizetőiből 20 sorsoltatik ki. Ezen 50 előfizető között osztatik szét az egész nyeremény fele.

Matatványszámokat kivánatra ingyen küld a

„MAGYAR UJSÁG“

kiadóhivatala

Budapest, IV. kerület, Granátos-utoza 1. sz.

MAGYAR KIRÁLYI

ORSZ. KÖZPONTI MINTAPINCE

kizárólagos elárusitási képviselet

Budapest, mérleg-utca 4. sz.,

ajánlja

kitünő minőségű palackborait

Borok hordókban is szállittatnak.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Gyors és biztos segitség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az életnedvek s annek folytán a vérnek tisztitására és tiszta általpotban való fentartására és a jó emésztés elő-egitésére a legjobb s leghathatósabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből a leggondosabban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus fölbüfögés, vértólulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósnak bizonyul. Ily kitünő hatásai következtében ezen élétbalzsam egy bebizonyult, megbizható háziszerové lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Ellenőrő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Védjegy

Óvás! Hamisitások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasitás szerint készitett **„Dr. ROSA-féle életbalzsam“** minden üvecskéje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain **„Dr. ROSA életbalzsama a „fekete sashoz“** czimzett gyógyszertarból, **FRAGNER B. Prag 205—III.“** német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódian kapható csak a készitő

FRAGNER B.

főraktárában, gyógyszertár a „fekete sashoz“ Prágában 205—III., és **BUDAPESTEN** Török József úr gyógyszerésznél, király-utcza 12. sz. Budai Emil úr városi gyógyszertárában a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszertárában van raktár ezen életbalzsamból.

Ugyanott kapható.

prágai általános házi-kenőcs

több ezer hálanyilatkozattal elismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménynyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgyöknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolit; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb dő alatt fájdalom nélkül felszivja, kiéreti és kigyógyitja.

Kapható 35 és 35 krajczáros szelenczékben

Óvás! Miután a prágai általános házikenőczöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasitás szerint csak nálam lesz készitve, s csak akkor valódi, ha a sárga érczszelencze, melyben töltetik, vörös használati utasitásokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — bulokva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbehizonyultabb számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyitására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére. **Egy üveg ára 1 frt.**

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.